

APSTIPRINU:

L. Lūse
Rundāles pils muzeja direktore
2024. gada 28. jūnijā

**Rundāles pils muzeja
PUBLISKAIS PĀRSKATS
par darbu 2023. gadā**

Bauskas novada Rundāles pagastā, 2024

PRIEKŠVārds

Rundāles pils muzejs pamazām atgūstas no pandēmijas un ģeopolitiskās krīzes radītajām sekām, un to var redzēt apmeklētāju skaita pieaugumā. 2023. gadā apmeklētāju skaits sasniedza 67% no pirms pandēmijas periodā apkalpotā. Kāpēc es vēlos to īpaši uzsvērt? Muzeja kompleksa uzturēšana, attīstība un ieceru īstenošana vienmēr ir bijusi ļoti cieši saistīta ar cilvēku izvēli pie mums atbraukt, iespēju kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku, un aizbraucot pastāstīt par savu pieredzi citiem. Laiks, kad muzejs bija ilgstoši slēgts 2020.–2021. gadā un tūrisma nozare atradās dīkstāvē, un tam sekojošais Krievijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā 2022. gadā, ir atstājis spēcīgu ietekmi uz cilvēku paradumiem. Ir mainījies muzeja apmeklētāju profils. Pie mums daudz vairāk ierodas individuālie apmeklētāji nelielā draugu vai ģimenes lokā. Cilvēki rūpīgi izvērtē kā un kur pavadīt brīvo laiku. Aizvien lielāka uzmanība tiek pievērsta apkārtējai videi un daudzi labprātāk izvēlas atpūtu dabā. To varam redzēt kaut vai pēc tā, cik ļoti ir pieaudzis Rundāles pils franču dārza apmeklējums. 2023. gadā to apmeklēja par 24% vairāk viesu nekā 2022. gadā, un salīdzinājumā ar 2019. gadu, parks ir atguvis 76% apmeklētāju.

Arī muzejs mainās. Mēs kļūstam atvērtāki un pieejamāki, veidojot regulārus pasākumus gan ģimenēm ar bērniem, gan skolniekiem, gan arī senioriem. Apmeklētāji to pamana un pozitīvi novērtē. Mēs savukārt parādām, ka viņi ir gaidīti muzejā, jo, pirmkārt, rūpējamies par pils kompleksa sakopšanu un viesu labklājību, un, otrkārt, katru reizi sagatavojam īpašu programmu. Gluži kā tad, kad aicinām visus uz Dārza svētkiem, ik gadu izceļot citu tēmu.

Mēs domājam par daudzveidīgu pieredzi. Tāpēc pagājušajā gada vasarā muzeja apskates laikā viesi varēja baudīt pavisam citu pieredzi – Lielajā un Mazajā galerijā skatīt izstādi “Ziedošie gobelēni” no Francijas Nacionālā mēbeļu fonda Gobelēnu, Bovē, Savonrī manufaktūru kolekcijām. Rundāles pils muzejam šī bija tikai otrā reize, kad no ārvalstīm tika atvesta izstāde. Gadu iepriekš muzejā bija skatāma baroka koktēlniecības izstāde no Ukrainas, Līvivas Borisa Vozņicka Nacionālās mākslas galerijas.

Mēs kļūstam aizvien atpazīstamāki arī starptautiskajā vidē un pierādījums tam, ka Rundāles pils ir ne vien Latvijas, bet arī Eiropas lepnums, ir muzeja pievienošanās Eiropas Karalisko rezidenču asociācijai.

Vienlaikus tas ar vēl lielāku atbildību liek pievērsties muzeja pārvaldībai. Strādājot ar samazinātiem resursiem, kurus vēl vairāk noplicināja inflācija, 2023. gadā muzejam bija jāpieņem vairāki kompromisi attiecībā uz lielākām attīstības un infrastruktūras uzlabošanas iecerēm. Tomēr vislielāko spriedzi muzeja vadībā radīja tas, ka atlīdzība, ko varam piedāvāt saviem darbiniekiem, no kuriem tiek prasītas ekspertu zināšanas, nav konkurētspējīga darba tirgū. Tāpēc 2023. gadā Rundāles pils muzejā bija augsta darbinieku mainība, bet muzeju nozare kopumā tuvākajā laikā slīgs aizvien dziļākā cilvēkresursu krīzē.

Lai uzlabotu muzeja darbību un rastu risinājumu vairākām muzeja pārvaldības problēmām, tuvākajā nākotnē skaidri iezīmējas administratīvu reformu ceļš – Rundāles pils muzejam ir jākļūst par atvasinātu publisku personu. Arī tādēļ, lai turpmākajos gados, labvēlīga valdības lēmuma rezultātā, Rundāles pils muzejs varētu uzņemties rūpes par Mežotnes pili.

Laura Lūse
Rundāles pils muzeja direktore

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA.....	4
1.1. Rundāles pils muzeja juridiskais statuss un struktūra	4
1.2. Rundāles pils muzeja organizatoriskā struktūra	5
1.3. Politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga .	6
2. PĀRSKATA GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES, INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU	7
2.1. Vadības un organizatoriskā darba prioritātes	7
2.2. Krājuma politikas galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu	7
2.3. Pētnieciskā darba politikas galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu	8
2.4. Zinātniskās restaurācijas darba galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu	10
2.5. Darbs ar apmeklētājiem.....	11
2.5.1. Apmeklējumu statistika.....	13
Telpu nomas pakalpojumi	15
Sadarbība ar gidiem.....	15
Rezervāciju veidi	16
Sadarbība ar tūrfirmām.....	17
2.6. Franču dārza un pils ansambļa teritorijas uzturēšana.....	17
2. FINANŠU RESURSI UN MUZEJA DARBĪBAS REZULTĀTI	19
3.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	19
3.2. Muzeja atbalstītāji	21
3.3. Muzeja sniegtie publiskie pakalpojumi	22
3.4. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu.....	24
3.5. Pārskats par muzeja vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai	24
4. PERSONĀLS.....	25
5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	26
5.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai.....	26
5.2. Komunikācija interneta vidē un sadarbība ar medijiem, lai popularizētu muzeja pakalpojumus.....	27
5.3. Pasākumi muzeja pieejamības sekmēšanai apmeklētājiem un piemērotas vides un pakalpojumu nodrošināšanai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	29
5.4. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	29
6. NĀKAMĀ GADA PRIORITĀTES.....	31

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Rundāles pils muzeja juridiskais statuss un struktūra

Rundāles pils muzejs (RPM) ir kultūras ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes kultūras iestāde, kura vāc, glabā un popularizē materiālus, kas saistīti ar Rundāles pils ansambli un interjeru, Eiropas lietišķi dekoratīvo mākslu no 15. līdz 20. gadsimtam, kā arī atspoguļo Latvijas mākslu vēsturiskā attīstībā no 13. līdz 20. gadsimtam. Tā darbojas saskaņā ar LR Ministru kabineta 18.12.2012. noteikumiem Nr. 915 "Rundāles pils muzeja nolikums".

Rundāles pils muzejs ir komplekss kultūras piemineklis ar vairākām ēkām un dažādu to izmantojumu, franču dārzu, meža parku un iekoptu teritoriju. Muzejs ir Valsts nozīmes kultūras piemineklis, kura apsaimniekošanā ir jāievēro likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību".

Rundāles pils muzeja kopējā ēku un būvju platība ir 14 369 m² (56 ēkas un būves), kopējā zemesgabala platība zem ēkām un pils parkā ir 86,27 ha. Baroka dārzs ar regulāro parku un rožu dārzu aizņem 10 ha lielu platību, medību parks – 32 ha. Muzejam ir ekspozīcija "Kurzemes hercogu kapenes", kas atrodas Jelgavas pilī.

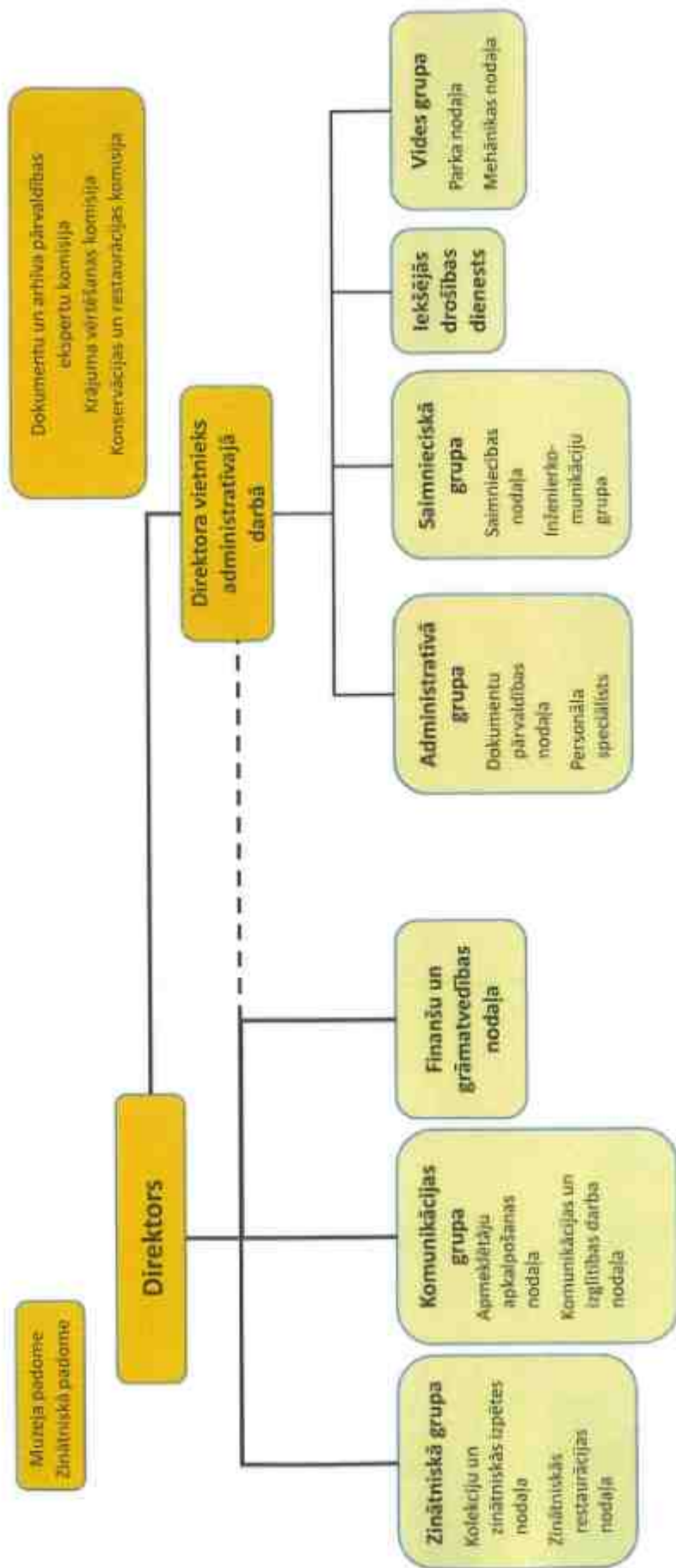
No 2006. gada 5. maija nekustamais īpašums "Rundāles pils muzejs" nodots Finanšu ministrijas valdījumā. 2018. gada 12. decembrī noslēgts līgums starp VAS "Valsts nekustamie īpašumi" un Rundāles pils muzeju par nekustamā īpašuma "Rundāles pils muzejs" un "Rundāles pils stādaudzētava" apsaimniekošanu un lietošanu.

Muzeja darbu vada direktors, ko pēc Latvijas Muzeju padomes atzinuma un Latvijas Republikas Kultūras ministrijas ieteikuma apstiprina Latvijas Republikas Ministru kabinets. Muzeja direktoram ir vietnieks administratīvajā darbā.

Muzeja darba organizācijas kārtību nosaka direktors. Direktoram tieši ir pakļauts direktora vietnieks administratīvajā darbā, Finanšu un grāmatvedības nodaļa, Zinātniskā grupa un Komunikācijas grupa. Direktora vietniekam administratīvajā darbā ir tieši pakļautas: Administratīvā grupa, Saimnieciskā grupa, Iekšējās drošības dienests un Vides grupa. Direktora vietniekam administratīvajā darbā netieši pakļauta Finanšu un grāmatvedības nodaļa, Zinātniskā grupa un Komunikācijas grupa.

Muzejs dibināts 1972. gada 2. janvārī. Rundāles pils muzejs akreditēts līdz 2031. gada 24. oktobrim.

1.2. Rundāles pils muzeja organizatoriskā struktūra

1.3. Politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga

Rundāles pils muzeja misija ir izglītot sabiedrību par dažādiem arhitektūras, mākslas, kultūrvēstures un dārzu mākslas jautājumiem, izveidojot Rundāles pils ansambli par starptautiski nozīmīgu mākslas, kultūrvēstures un dārzu mākslas centru, uzturot Latvijas senās mākslas vēstures krātuvi, veidojot Eiropas dekoratīvās mākslas un sakrālās mākslas pastāvīgās ekspozīcijas.

Muzeja darbības virzieni

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, Rundāles pils muzejs:

- atjauno un uztur Rundāles pils ansambli kā vienotu 18. gadsimta arhitektūras, monumentāli dekoratīvās mākslas pieminekli, pilnveidojot 18. gadsimta interjeru ekspozīciju un to papildinot ar augstvērtīgiem mākslas darbu oriģināliem;
- kopj un uztur Baltijas lielāko vēsturisko dārzu ar rozāriju;
- veido un uztur Kurzemes hercogu kapeņu ekspozīciju Jelgavas pilī;
- papildina muzeja zinātnisko arhīvu par Latvijas arhitektūras un mākslas pieminekļiem, materiāliem par Latvijas senākā mākslas vēstures perioda arhitektūru, tēlotājmākslu un mākslas amatniecību, Latvijas muižnieku dzimtām un Rundāles pils restaurācijas darba procesiem, nodrošina arhīva un krājuma pieejamību pētniekiem;
- nodrošina pastāvīgo ekspozīciju pieejamību un izstāžu veidošanu, kā arī izglītojošo pasākumu organizēšanu;
- sagatavo informatīvus un zinātniskus izdevumus;
- sniedz konsultācijas un palīdzību restaurācijas u.c. jautājumos citu kultūras pieminekļu apsaimniekotājiem un interesentiem;
- veido informatīvo datubāzi par muzeja krājumu Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogam (turpmāk tekstā NMKK);
- izstrādā un īsteno projektus saskaņā ar muzeja darbības mērķi;
- piedalās gan vietēju, gan starptautisku sadarbības projektu īstenošanā;
- nodrošina muzeja pasākumu publicitāti;
- pēta sabiedrības pieprasījumu pēc muzeja pakalpojumiem un analizē muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējumu;
- apmāca gidus un koordinē gida pakalpojumus;
- nodrošina prakses iespējas dažādu specialitāšu (vēstures, mākslas vēstures, restaurācijas, dārzkopības u.c.) studentiem.

Muzeja darbības mērķi

1. Veidot un uzturēt Rundāles pils muzeja krājumu kā nacionālas nozīmes krātuvi, kurā atspoguļota Latvijas un Eiropas senās mākslas attīstība, nodrošinot atbilstošus priekšnosacījumus krājuma saglabāšanai, papildināšanai, attīstībai un pārvaldībai.
2. Sekmēt muzejā uzkrātā mantojuma dokumentēšanu, pētniecību, interpretāciju un komunikāciju, kā arī sniegt metodisku atbalstu ekspozīciju veidošanas, dokumentēšanas, saglabāšanas un pētniecības jautājumos.
3. Lai izglītotu un informētu sabiedrību, pilnvērtīgi izmantojot tradicionālās un attīstot jaunas muzeja komunikācijas formas, nodrošināt apmeklētāju apkalpošanu Rundāles pils muzeja ekspozīcijās un parkā.
4. Lai sekmētu muzeja nepārtrauktu un ilgtspējīgu darbību, plānot un organizēt nepieciešamos resursus un apstākļus, kā arī uzturēt iekārtas un infrastruktūru atbilstošā tehniskā stāvoklī.
5. Uzturēt un veidot Rundāles pils ansambļa teritoriju, rožu dārzu un franču dārzu kā vienotu 18. gadsimta dārzu mākslas pieminekli.

2. PĀRSKATA GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES, INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU

Muzeja darbs 2023. gadā plānots un tika veikts atbilstoši muzeja vidēja termiņa darbības stratēģijai (2022–2032), aktualitātēm un pieejamajiem resursiem, nosakot konkrētus uzdevumus un prioritātes katrā muzeja darbības jomā. 2023. gada plānotos darbus muzejs ir varējis lielā mērā izpildīt.

2.1. Vadības un organizatoriskā darba prioritātes

Pārskata periodā veikta muzeja darbības organizēšana saskaņā ar valsts tiešās pārvaldes iestādes darbības modeli, izstrādāti jauni un aktualizēti iekšējie normatīvie akti, regulāri sniegti pārskati par iestādes darbu.

2023. gadā RPM strādāja saskaņā ar vidēja termiņa darbības stratēģiju 2022.–2032. gadam.

Stratēģisko uzdevumu izpilde pārskata gadā saistīta ar izstāžu darbību, pils ansambļa ēku restaurāciju, pils interjeru konservāciju, parka un meža parka atjaunošanu un uzturēšanu.

Pārskata gadā Latvijā saglabājās augsta inflācija, kas sadārdzināja preču un pakalpojumu iegādi, liekot muzejam pārskatīt pieejamos resursus un veicamo darbu prioritātes. Daļa ar pils kompleksa uzturēšanu saistīto darbu tika atlikti līdzekļu trūkuma dēļ, bet kopumā par precēm un pakalpojumiem tika iztērēts lielāks līdzekļu apjoms nekā sākotnēji bija paredzēts budžeta plānā.

2023. gada sākumā ievērojami tika pacelta minimālā alga, bet līdzekļi proporcionālai atalgojuma paaugstināšanai kvalificētāka darba veicējiem nebija pietiekami. Naudas vērtības mazināšanās inflācijas dēļ un nepietiekami motivējošs atalgojums radīja lielu spriedzi tiem muzeja darbiniekiem, kuri nedzīvo tuvējā apkārtnē un ievērojamu daļu atalgojuma bija spiesti tērēt, lai nokļūtu darbā. Izvērtējot darba iespējas dzīvesvietas tuvumā, vairāki augsti kvalificēti muzeja darbinieki pārtrauca darba attiecības ar muzeju. Rezultātā tika pārskatīta muzeja struktūra un veikti funkcionāli uzlabojumi, kas stājās spēkā 2024. gadā.

Personāla pārvaldības jomā 2023. gadā muzejā veikta amatu pārklasificēšana, ieviešot valsts sektora personāla atalgojuma reformu atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem dokumentiem.

2.2. Krājuma politikas galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu

2023. gadā Rundāles pils muzeja krājuma politiku galvenokārt iezīmē trīs virzieni – papildinājumi esošajām izstādēm, lai to noformējums būtu informatīvi bagātīgāks un atbilstošs pārstāvētajam laikmetam, atsevišķu kolekciju papildinājumi zinātniskas publikācijas vajadzībām un muzeja misijas tiešs uzdevums – vākt un popularizēt ar Latvijas teritoriju saistītu senās mākslas mantojumu.

2023. gadā Rundāles pils muzeja krājumu ir papildinājušas četras dienviņkurzemes villaines saktas, kuras savulaik zemnieki dāvinājuši baronietei Dorotejai fon Bērai. Saktas papildina vienu no muzeja pastāvīgajām izstādēm pils otrajā stāvā – “Fon Bēru dzimta Kurzemē”. Kā dāvinājums baronietei, saktas iezīmē muižniecības un latviešu zemnieku savstarpējās attiecības, izgaismojot sociālekonomisko situāciju Latvijas teritorijā 19gs. beigās/ 20. gs. sākumā.

Gatavojoties kataloga izdošanai par Rundāles pils muzeja mežģīņu kolekciju, arī 2023. gadā tika iegādāti mežģīņu paraugi. Tā, piemēram, 24 cm plata, krēmkrāsas, adatu tehnikā 17. gs. 3. ceturksnī darināta mežģīnes josla no Venēcijas, Itālijā. Valensjēnas, Francijā, ap 1750. gadu darinātas baltas aubes lentu pāris u.c. Mežģīņu atlase tiek veikta pamatojoties uz jau krājumā

esošajām mežģīnēm un mēģinot kolekciju papildināt tikai ar tādiem eksemplāriem, kuri iezīmē vai nu noteiktas teritoriālas, hronoloģiskas atšķirības vai tehnoloģiski atšķirīgus darināšanas paņēmienus.

Lietišķi dekoratīvās mākslas izstādes “No gotikas līdz jūgendstilam” telpa “Historisms” ieguva būtisku papildinājumu – spēļu galdu. Atbilstoši valdošajām mākslas stila tendencēm, spēļu galdu darinājis Berlīnes meistars *Julius Zwiener* (1867-1922). Tomēr galvenais iemesls, kādēļ Rundāles pils muzejs galdu iegādājās, ir tā izcelsmes vēsture. Bukaišu muižas vajadzībām to savā laikā lūdzis izgatavot firsts Aleksandrs fon Līvens. Viena no Rundāles pils muzeja Krājuma politikas pamatnostādnēm ir komplektēt lietišķi dekoratīvās mākslas priekšmetus, kuru izcelsme saistāma ar Latvijas teritoriju.

Ar vērtīgu “Rozā ģimenes” 18. gs. Ķīnas porcelānu tika papildināts pie Zelta zāles esošais porcelāna kabinets. Visas trīsdesmit četras eksponētās vāzes diemžēl vēl joprojām nav oriģināli 18. gs. Ķīnas porcelāna paraugi, tādēļ ik gadu muzejs atkarībā no finansiālajām iespējām un piedāvājuma mākslas tirgū, mēģina aizstāt 19. gs. eksemplārus ar laikmetam atbilstošiem paraugiem. 2023. gadā tika iegādāts balustra formas vāzu pāris ar vākiem “rozā ģimenes” gammā no Čenluna laika, t.i. 1736./1795.gada.

Pārskata periodā ir būtiski pieaugusi muzeja sadarbība ar citām institūcijām, deponējot mākslas darbus izstādēm ārzemēs. 2023. gadā Rundāles pils muzeja krājumā esošie mākslas darbi tika deponēti šādām izstādēm:

- 1) “*Theatrum Biblicum Šveķšnas Sv. Jēkaba baznīcas gleznojumos*” (*Theatrum Biblical in the Paintings of the Church of St. James the Apostle in Sveķšna*). Izstādes norises laiks: 2023. gada 15. marts līdz 2023. gada 9. oktobris. Uz Viļņas Arhidiecēzes baznīcas mantojumā muzeju tika deponēts viens koka siluētgriezums – “Ābrama upuris” no Feimaņu katoļu baznīcas. Nezināms autors, Latvija, Latgale, 18.gs. 2.puse/ 19. gs. sāk. (RPM 640).
- 2) “*Florentem*”. Izstādes norises laiks: 2023. gada 16. maijs līdz 2024. gada 4. janvārim. *Florentem* izstāde bija daļa no Lietuvas Kultūras Padomes īstenotā projekta *In Natura Veritas*. Uz Lietuvas Nacionālā mākslas muzeja filiāli, Viļņas Gleznu galeriju tika deponētas 8 gleznas ar ziedu klusajām dabām. (RPM 166; RPM 165; RPM 12790/1-2; RPM 12532/1-2; RPM 12567/1-2; RPM 12864/1-2; RPM 11513; RPM plg 4898 (rāmis); RPM 11272; RPM plg 4854 (rāmis).
- 3) “*Immanuel Kants un atklātie jautājumi*” (*Immanuel Kant un die offenen Fragen*). Izstādes norises laiks: 2023. gada 24. novembris līdz 2024. gada 10. marts. Izstādes norises vieta: Vācijas Federatīvās Republikas Mākslas un izstāžu zāle Bonnā. Deponētas divas gleznas – grāfa Kristiana Heinriha fon Keizerlinga un viņa sievas grāfienes Karolīnes fon Keizerlingas portreti. Autore grāfiene Karolīnes fon Keizerlinga. Kēnigsberga, Prūsija, 1778. gads. (RPM 12670/1-2; RPM 12671/1-2).

2.3. Pētnieciskā darba politikas galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu

Rundāles pils muzeja pētniecības darbā ir izvirzīti šādi svarīgākie darba uzdevumi: nodrošināt pastāvīgo ekspozīciju bagātināšanu un jaunu izstāžu veidošanu; turpināt kolekciju veidošanu un izpēti; publicēt pētījumu rezultātus dažādām auditorijām piemērotās formās; uzturēt muzeja zinātnisko arhīvu; sniegt konsultācijas; attīstīt starptautisko sadarbību.

Viens no būtiskākajiem muzeja resursiem ir **Rundāles pils muzeja zinātniskais arhīvs**, kas pēc pieprasījuma ir pieejams arī citiem pētniekiem. 2023. gadā arhīvā izpildīti 92 interesentu

pieprasījumi, gan atbildot uz lūgumiem elektroniskā formātā, gan strādājot ar apmeklētājiem klātienē.

2023. gadā turpināti apjomīgi pētījumi un sākti jauni, aptverot vairākas nozīmīgas tēmas.

Rundāles pils ansambļa arhitektūra, vēsture un teritorija

Turpināts pētījums par tēlnieku un stuka meistarū Johānu Mihaelu Grafu, kurš no 1765. līdz 1768. gadam veica Rundāles pils interjeru dekoratīvo apdari un ir strādājis arī citos ievērojamos arhitektūras objektos Eiropā (*Dr. art.* Laura Lūse).

Iesaistoties Greifswaldes Universitātes Baltijas jūras reģiona muižu pētniecības centra projektā, Rundāles pils muzejs kļuva par vienu no 20 objektiem Eiropā, kur minētais pētniecības centrs sadarbībā ar Vīnes Arheoloģijas zinātnes institūtu un *Geosphere Austria* veica teritorijas izpēti, izmantojot zemes penetrācijas radaru, fotogrammetriju, lāzerskenēšanu un citas mūsdienīgas metodes. Iegūta nozīmīga informācija par Rundāles viduslaiku pili (Grothusu dzimtas īpašumu) un teritorijām uz austrumiem un ziemeļiem no 18. gs. celtās Bironu dzimtas pils. Apkopotās ziņas publicēs brīvpieejas lietojumprogrammās. Vairāk informācijas: <https://cdfi.uni-greifswald.de/en/art-history/research/research-centre-for-manors-in-the-baltic-sea-region/>

Kurzemes hercogu Bironu dzimta

Gatavojoties Kurzemes-Zemgales hercoga Pētera 300. jubilejai 2024. gada 15. februārī, aktualizētas atbilstošas tēmas un sagatavota zinātniska konference "Kurzemes-Zemgales hercogs Pēteris un viņa laiks". Turpināts pētījums "Hercoga Pētera mākslas kolekcija" (*Dr. art.* Baiba Vanaga), kas ir svarīgs muzeja krājuma komplektēšanā. Pētījuma rezultāti publicēti divos referātos: *Die Kunstsammlung Herzog Peters von Kurland* latviešu-vācbaltu centra *Domus Rigensis* pasākumā (08.12.2023.) un "Hercoga Pētera grafikas kolekcija" muzeja konferencē (15.02.2024.). Vairāki muzeja speciālisti turpināja materiālu apguvi un kārtošanu iecerētajai grāmatai par hercogu Pēteri.

Turpināta izstādes "Kurzemes princese ceļo. Fānijas Bironas akvareļi un zīmējumi" (24.05.2021.–30.09.2022.) kataloga sagatavošana (*Dr. art.* Baiba Vanaga).

18. gadsimta sadzīves un svētku kultūra

Turpinot tēmu par telpu smaržināšanu un vēsturiskajām aromātisko maisījumu receptēm, ir īstenoti izglītojoši pasākumi dažādām auditorijām un papildināts iecerētais muzeja izdevums par smaržu vāzēm (popurijiem). Pēc vēsturiskajām receptēm sagatavotie maisījumi aromatizē telpas hercogienes apartamentos, bagātinot apmeklētāju pieredzi muzejā.

Pievēršoties tēmai par ēšanas kultūru Kurzemes-Zemgales hercogu galmā (*Dr. art.* Laura Lūse, vēsturniece Gundega Plūduma), veikta arhīvu dokumentu izpēte un sagatavots izglītojošs materiāls Latvijas radio 3 raidījumam "Vai zini?", veiktas iestrādes muzeja piedāvājuma paplašināšanai.

Kurzemes hercogu kapenes Jelgavas pilī un memoriālā māksla Latvijā

2023. gadā sākts jaunas ekspozīcijas sagatavošanas projekts Kurzemes hercogu kapenēs, kas ir Rundāles pils muzeja pārziņā kopš 1987. gada. Vairāk nekā 50 gadu laikā kapenēs veikts rūpīgs izpētes, saglabāšanas, restaurācijas un uzturēšanas darbs. Jauno ekspozīciju būtiski papildinās apkopotās arhīvu ziņas par Kurzemes-Zemgales hercogu apbedīšanas tradīcijām (vēsturniece Gundega Plūduma).

Krājuma priekšmetu izpēte

Īpaša uzmanība pievērsta vairākām muzeja krājuma kolekcijām: Rundāles pils krāsniem un krāsns podiņiem, nīderlandiešu flīzēm, vēsturiskajām stikla lustrām, mežģīnēm, smaržu vāzēm, glezniecībai, grafikai.

Sērijā "Rundāles pils muzeja kolekcijas" izdota Laumas Lancmanes un Valdas Vilītes grāmata "Rundāles pils krāsni". Bagātīgi ilustrētais izdevums informē par krāšņu izgatavošanu, saglabāšanu un restaurāciju, meistariem, krāšņu tipiēm un podiņu apgleznojuma sižetiem. Raksturota visa pils vēsturiskās apkures sistēma: krāsni, kamīni, pavardi, dūmvadi, skursteņi.

Sagatavošanā izdevums par vēsturiskajām stikla lustrām Rundāles pils muzeja krājumā – izstrādāts manuskripts (*Mg. art.* Kristīne Budže, zinātniskie recenzenti *Dr. art.* Alante Valtaite-Gagača, *Mg. art.* Dainis Bruģis), sāka ilustrāciju atlase un grāmatas dizaina izstrāde.

Mērķtiecīgi turpinās nākamo publikāciju sagatavošana grāmatu sērijai "Rundāles pils muzeja kolekcijas": par mežģīņu kolekciju (autore Lauma Lancmane) un smaržu vāzēm jeb popurijiem (autore Dzintra Miķelsone).

Veikta nīderlandiešu flīžu kolekcijas izpēte, sistematizēšana un atribūcija (*Mg. art.* Agnese Tambaka), pētījuma rezultāti (atribūcijas precizējumi) iekļauti muzeja krājuma un arhīva uzskaites sistēmā, atspoguļoti publikācijā "Frīzlandes reģiona "Bībeles flīzes" Rundāles pils muzejā" (muzeja mājaslapā latviešu un angļu valodā) un vairākos priekšlasījumos.

Muzeja glezniecības un grafikas kolekcijas izpētes rezultāti publicēti muzeja mājaslapā (*Dr. art.* Baiba Vanaga "Hercoga Vilhelma portrets") un papildina topošo manuskriptu "100 dārgumu Rundāles pils muzeja kolekcijā" (autoru kolektīvs).

Rundāles pils muzeja kolekciju un zinātniskā arhīva veidošanos un citas nozīmīgas tēmas aptver pētījums par Rundāles pils muzeja veiktajām Latvijas kultūras pieminekļu apzināšanas un izpētes ekspedīcijām 20. gadsimta 60.–80. gados (*Mg. art.*, *Mg. theol.* Anita Bistere). Pētījuma rezultāti atspoguļoti izstādē "Durvis uz vēsturi: Rundāles pils muzeja darbība arhitektūras un mākslas izpētē" (30.09.2022.–31.01.2024.), kurā regulāri notika ekskursijas un izglītojoši pasākumi. 2023. gadā turpinājās ekspedīciju dalībnieku intervēšana, sākās izstādes kataloga sagatavošana.

Baznīcu mākslas kolekcijas izpēti turpinot, tapis 2023. gada Adventes kalendārs, veltīts Zemītes baznīcas altārim (publicēts muzeja mājaslapā, teksta autore *Mg. art.*, *Mg. theol.* Anita Bistere), veikta Rubenes baznīcas piemiņas plāksnes restaurācija (ziņojums Latvijas Restauratoru biedrības kopkatalogā "13. Baltijas valstu restauratoru triennāle", viens no autoriem – restaurators Jānis Lasmanis), veikta Aulejas baznīcas glezns izpēte (Latvijas Mākslas akadēmijas studenti restauratores Zitas Sokolovas vadībā).

Veikta vairāku mēbeļu kolekcijas priekšmetu (bīdermeiera sofa, 18. gs. galdiņš u. c.) izpēte un restaurācija (darba gaita un rezultāti atspoguļoti Latvijas Restauratoru biedrības kopkatalogā "13. Baltijas valstu restauratoru triennāle" (restauratore Baiba Leitlante).

2.4. Zinātniskās restaurācijas darba galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu

2023. gadā RPM restaurācijas nodaļas darbības galvenais virziens bija krājumā uzņemto eksponātu pakāpeniska stāvokļa pārvērtēšana un tiem nepieciešamie konservācijas vai padziļinātas restaurācijas pasākumi. Sevišķa uzmanība pievērsta sakrālās mākslas, tekstila un metāla eksponātu kolekcijām. Uzsākta sliktā stāvoklī esošā kapeņu materiāla uzskaitē un daudzu, pat ļoti nelielu priekšmetu tīrīšana un konservācija - tie ir kādreiz muzeja ekspedīcijās savāktie mazi tekstiliju un ādas fragmenti no hercogu u.c. kapeņu mirušo personu zārku drapējuma un apbedījumu tērpu paliekām, kā arī metāla priekšmeti no zārkiem un sarkofāgiem (rokturi, dekoratīvās detaļas un epitāfiju plāksnes u.c.).

Pārskata gadā veikti eksponātu saglabāšanas profilaktiskie pasākumi, kas saistīti ar pils interjeros un izstādēs eksponēto priekšmetu stāvokļa izvērtēšanu un nepieciešamajiem preventīvajiem pasākumiem. Pirmkārt, bija nepieciešami izstādes "Pompa funebris" izstādes eksponātu lokāli konservācijas pasākumi, jo izstāde tiek eksponēta 15 gadus un ir konstatētas laika gaitā radušās nelielas izmaiņas izvietoto priekšmetu virsmu saglabātībā. Kopā no planšetēm tika demontēti 46 eksponāti (zārku plāksnes, rokturi u.c. ar vēsturiskajiem apbedījumiem saistīti metāla priekšmeti), kuriem veikta lokāla konservācija ķīmiski pārveidotajās vietās (oksīdi, sāļi). Arī no pils interjeriem uz sakopšanas laiku tika izņemti tie eksponāti, kuriem ilgajā eksponēšanas laikā notikušas dažādas negatīvas izmaiņas, piem., pils Mazās galerijas seši krēsli (RPM 5161/1-6), kuriem līmes destrukcijas dēļ konstatēti konstrukcijas bojājumi. Veikti konservācijas pasākumi, novērsti lokāli bojājumi un eksponāti izvietoti atpakaļ ekspozīcijā. Liela apjoma atpūteļošanas darbi un apstrāde pret mikroskopisko sēņu infekciju veikta ekspozīcijā un krājumā esošajām vēsturiskajām grāmatām.

Pirms mākslas priekšmetu deponēšanas citiem Latvijas un ārzemju muzejiem un citām institūcijām, tiem veikts stāvokļa novērtējums un nepieciešamie profilaktiskie pasākumi (gleznas un to ierāmējumi RPM 12633/1; RPM 12119/1, RPM 11513/1 un polihromā koka siluētgriezums "Ādama upuris", RPM 640 u.c. mākslas priekšmeti).

Uzsākta un turpinās krājuma eksponātu restaurācija, papildinot pils telpas ar restaurētiem darbiem. Svarīgākais uzsvars likts uz gatavošanos bīdermeijera stila izstādei; izstādes vajadzībām ir nepieciešamas daudzas muzeja krājumā esošās mēbeles. Pēc to stāvokļa izvērtēšanas ir secināts, ka šiem eksponātiem ir vajadzīga nopietna restaurācija, kas ir uzsākta un turpināsies arī dažus nākamus gadus.

Hercogu kapeņu sarkofāgu restaurācijas programmas ietvaros ir restaurēts Kurzemes hercogienes Elizabetes Magdalēnas alvas sarkofāgs (RPM 8544). 2024. gadā sāksies vēl trīs sarkofāgu restaurācija.

Sadarbībā ar Inženierkomunikāciju grupu tika konstatēts, ka mehānisko darbnīcu ēkas griestu pārsedzes konstrukcijā ir novērojama koksngraužu aktivitāte, un tika veikti pasākumi ķirmju iznīdēšanai.

Jau vairākus gadus pēc kārtas muzejs ir guvis apliecinājumu, ka vislielāko interesi jauniešu un topošo speciālistu lokā rada tieši restauratoru profesija. To apliecina gan "Ēnu dienas" aktivitātes, gan iespēja profesionālo mācību ietvaros iziet praksi muzejā.

Pavisam 2023. gadā sakopti 276 eksponāti, no tiem 219 veikta konservācija, 57 priekšmeti restaurēti, veikta profilaktiskā apstrāde pret koksngraužiem, 61 gab. muzejā praktiski izmantotajām mēbelēm veikta tehniskā restaurācija jeb remonts.

2.5. Darbs ar apmeklētājiem

2023. gadā muzejs ir strādājis salīdzinoši veselīgā režīmā un ir bijis apmeklētāju skaita pieaugums. Tas pamatojams ar to, ka tūrisma nozare gada griezumā varēja strādāt gandrīz bez ierobežojumiem, tomēr ārzemju tūristu plūsmu ietekmējis karš Ukrainā. Joprojām nav izdevies sasniegt 2019. gada apmeklējumu, ko skaidro ar to, ka visai tūrisma nozarei kopumā joprojām jāpārvar nenoteiktība, kam pamatā ir pandēmijas sekas, ģeopolitiskā spriedze un ekonomikas lejupslīde. Apmeklētāju apkalpošanas nodaļai viens no nozīmīgākajiem uzdevumiem ir kvalitatīva apmeklētāju apkalpošana, biļešu kontrole un eksponātu drošība. Gada ietvaros tiek atjauninātas dažādas informatīvas norādes teritorijā un infrastruktūras objektos.

2023. gadā turpinājās darbs pie tūlītējās lietotnes "Digitālais gids" papildināšanas un pilnveidošanas. Tika organizēti un koordinēti dažāda veida pasākumi.

Gada ietvaros strādāts pie Rundāles pils muzeja publisko maksas pakalpojumu cenrāža pakalpojuma cenu izmaiņu dokumentācijas sagatavošanas. Apkopota informācija un sniegts pamatojums, lai veiktu izmaiņas MK noteikumos "[Rundāles pils muzeja publisko maksas pakalpojumu cenrādis](#)" (MK noteikumi Nr. 11, apstiprināti 2024. gada 9. janvārī).

Cenrādī vienkāršoti pakalpojumu veidi:

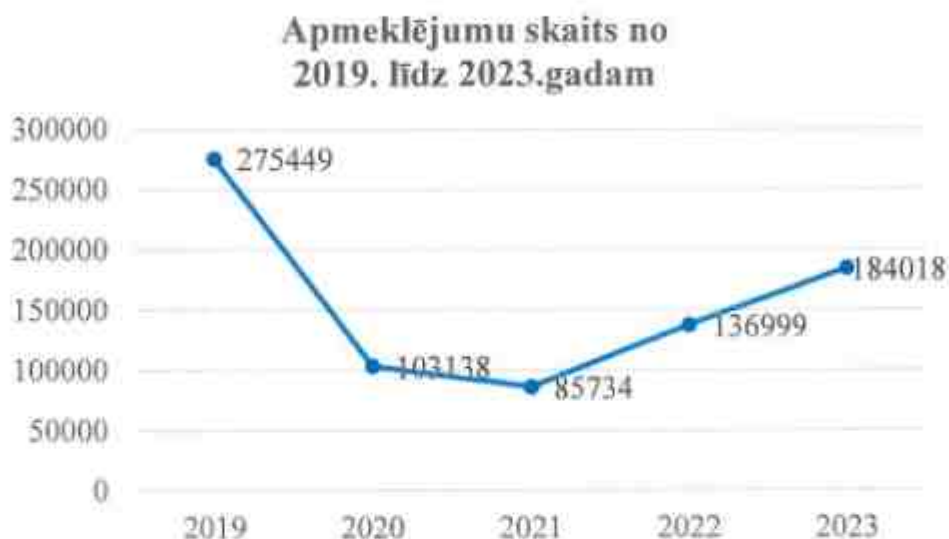
- Apmeklējuma biļetes cena nav piesaistīta sezonālībai. Proti, pamatekspozīcijas apskatei mazā un lielā loka biļešu veidus aizstāj viena veida pamatekspozīcijas apskates biļete visa gada garumā.
- Franču dārza apmeklējumam piedāvāta viena biļete par vienu cenu visu aktīvā tūrisma sezonu – no 1. aprīļa līdz 31. oktobrim.
- Ieviesta sezonas abonementa biļete franču dārza apmeklējumam, tās derīguma termiņš no 1. aprīļa līdz 31. oktobrim.
- "Dienas biļete" precizēti pakalpojumi: piedāvāts muzeja pamatekspozīcijas, ekspozīcijas "No gotikas līdz jūgendstilam. Eiropas un Latvijas dekoratīvā māksla 15.–20. gs." un franču dārza apmeklējums. Iegādājoties šo biļeti, apmeklētājs saņems aproci un norādītos pakalpojumus varēs izmantot vairākkārt vienas dienas darba laika ietvaros.

2023. gadā veiktas vairāku veidu apmeklētāju aptaujas.

- Laika periodā no 2023. gada 17. jūlija līdz 28. augustam Rundāles pils muzeja Apmeklētāju apkalpošanas darba vadītājs un ekskursiju organizatora palīgs veica intervijas ar apmeklētājiem, lai noskaidrotu apmeklētāju pieredzi apmeklējot Rundāles pils muzeja teritorijā esošās ēdināšanas iestādēs un izmantojot to sniegtos pakalpojumus.
- Tiek turpināta apmeklētāju rezidences valstu apzināšana.
- Gidi aptaujāti saistībā ar personas datu aizsardzību. 195 gidiem nosūtīti e-pasti ar lūgumu aizpildītu anketu – atļauj vai neatļauj kontaktinformācijas publicēšanu. Atkārtota saziņa ar gidiem, kuri nebija iesnieguši aizpildītas veidlapas.

2.5.1. Apmeklējumu statistika

Muzeja apmeklējumu skaits 2019. gadā sasniedza rekordlielu apjomu (275 449 apmeklējumi). Pandēmijas ietekmē rādītāji gada griezumā dramatiski kritās līdz 103 138 apmeklējumiem (2020) un 85 734 (2021). 2022. gadā bija vērojams apmeklējuma kāpums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu tas pieauga par 60% un sasniedza 136 999 apmeklējumus. 2023. gada apmeklējums pret 2022. gadu pieaudzis par 34%, sasniedzot 184 018.

2023. gadā turpināja dominēt individuālais apmeklējums (64,6%). Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, nedaudz palielinājās grupu apmeklējums (10,7%; pieaugums par 0,8%). Minimālas izmaiņas (no 26,3% uz 24,6%) redzamas apmeklējumu skaitā, kuri netiek iedalīti grupu un individuālajos apmeklējumos (izstāžu, bezmaksas, ģimeņu biļetes, pasākumi).

2023. gada tika aptaujāti 93 038 tūristi Rundāles pils muzejā un Kurzemes hercogu kapenēs. Aptaujāto tūristu īpatsvars – Latvijas 28%, ārvalstu apmeklētāji 72%.

Datus par rezidējošo valsti, iegādājoties biļetes Rundāles pils muzejs ir ieguvis no 93 038 apmeklētājiem. Tā ir gandrīz puse no pagājušā gada apmeklējuma (184018), un sniedz proporcionālu pārskatu par Rundāles pils muzeja apmeklētāju profilu. Pārskatā iekļautas tūroperatori un apmeklētāju sniegtās atbildes, līdz ar to valstu atšifrējumā parādās tādas sadaļas kā "Dažādas" un "Dienvidamerika", kas liecina par jauktu dalībnieku sastāvu tūristu grupās. Lai arī Latvijas iedzīvotāju īpatsvars individuālo valstu konkurencē dominē, attiecībā pret kopējo pārskatā reģistrēto apmeklējumu tas sastāda apmēram 31%.

Aptaujāto tūristu skaits sadalījumā pa valstīm - TOP 10.

(RPM un Jelgavas pils Kurzemes hercogu kapeņu apmeklējums).

TOP	2023	2022	2021	2019
1	Latvija	Latvija	Latvija	Vācija
2	Lietuva	Lietuva	Vācija	Francija
3	Dienvidkoreja	Ukraina	Lietuva	Spānija
4	Vācija	Vācija	Francija	Japāna
5	Igaunija	Francija	Grieķija	Itālija
6	Spānija	Igaunija	Igaunija	Latvija
7	ASV	Grieķija	Itālija	Lietuva
8	Francija	Lielbritānija	Polija	Krievija
9	Ukraina	Spānija	Spānija	Dienvidkoreja
10	Grieķija	ASV	ASV	Lielbritānija

Rundāles pils muzeja pastāvīgās ekspozīcijas "No gotikas līdz jūgendstilam" un izstāžu apmeklējums

Izstāžu apmeklējumu skaits 2023. gadā (6480 apmeklējumi) salīdzinot ar 2022. gadu (3237 apmeklējumi) audzis par +100%.

Pastāvīgā ekspozīcija "No gotikas līdz jūgendstilam" ir bijusi visapmeklētākā gan 2021., gan 2022. gadā un šādu pozīciju saglabājusi arī 2023. gadā, sasniedzot 6381 apmeklējumu (+145%) vairāk kā 2022. gadā.

No 18. jūnija līdz 17. septembrim Rundāles pils muzeja Lielajā galerijā un Mazajā galerijā bija izvietota izstāde "Ziedošie gobelēni" no Francijas Nacionālā mēbeļu fonda Gobelēnu, Bovē, Savonrī manufaktūru kolekcijām. Šo izstādi apskatījuši 38% (70 348) muzeja apmeklētāji.

Bezmaksas apmeklējumi

2023. gadā saglabājas augsta apmeklētība ar 3+ Latvijas Goda ģimenes apliecību „Goda ģimene” (visapmeklētākā bezmaksas apmeklējumu grupa), kopumā salīdzinoši ar 2022. gadu apmeklējums ar Latvijas Goda ģimenes apliecību palielinājies par 18%.

Par 33% samazinājies Baltijas jūras reģiona piļu un muzeju BJRPMA biedru apmeklējumu skaits. Kopumā apmeklējums mazinājies divos un paaugstinājies vienpadsmit no 14 bezmaksas apmeklējuma pozīcijām.

Projekts – sabiedriskā transporta pakalpojums nokļūšanai no Rīgas uz Rundāles pili bez pārsēšanās.

Sadarbībā ar Valsts SIA „Autotransporta direkcija” no 2022. gada 1. aprīļa sāka kursēt četri reisi no Rīgas SAO līdz Rundāles pilij uz eksperimenta laiku – sešiem mēnešiem (no 01.05. - 31.10.):

- 09:20 no Rīgas SAO tika pagarināts līdz pieturai “Rundāles pils”;
- 12:20 no Rīgas SAO tika pagarināts līdz pieturai “Rundāles pils”;
- 17:10 no pieturas “Rundāles pils” līdz Rīga SAO
- 14:05 no pieturas “Rundāles pils” līdz Rīga SAO

Izvērtējot eksperimentālo reisu rezultātus maršrutā nr. 7480 Rīga–Bauska, kas ir saistoši Rundāles pils apmeklētājiem un Bauskas novada iedzīvotājiem, tika lemts saglabāt iespējas vasaras sezonā (no 1.maija līdz 30.septembrim) nokļūt uz Rundāles pili bez pārsēšanās Bauskā.

Lai noskaidrotu pasažieru vēlmi braukt uz Rundāles pili arī ziemas sezonā, reisam tika noteikts jauns eksperimentālā perioda termiņš no 2022. gada no 1. novembra līdz 2023. gada 30. aprīlim. Maršruta noslodze bija zema un nespēja pārliecināt par lietderību, tāpēc tiešā autobusa reisi no Rīgas SAO līdz Rundāles pilij un no Rundāles pils līdz Rīgas SAO, tika saglabāti tikai vasaras sezonā no 1. maija līdz 30. septembrim.

Telpu nomas pakalpojumi

2023. gadā noslēgti 12 telpu nomas līgumi (2022. gadā noslēgti 18 telpu nomas līgumi; 2021. gadā bija noslēgti 20 līgumi). Telpas nomātas pasākumiem, filmēšanai un laulību reģistrācijām. Vienu reizi iznomāts piknika laukums pasākumiem. Divi līgumi tika noslēgti par teritorijas un telpu nomu filmēšanai: seriāls "Sisi" trešā sezona (Vācijas kinokompānijas "Story House Pictures GmbH" veidotā kostīmdrāma vēsta par Austrijas imperatores Elizabetes dzīves likločiem); SIA "Forma Pro" Norvēģijas īsfima "The Tyrant".

Noslēgtie telpu nomas līgumi laulību reģistrācijām pilī

Gads	Telpa							
	Baltā zāle	Zelta zāle	Banketu zāle	Kafijas zāle	Zaļais teātris	Avotiņa boskets	Piknika laukums	Pavisam kopā
2019	8	0	2	2	0	0	5	17
2020	5	0	1	0	1	0	0	7
2021	2	0	0	0	0	0	6	8
2022	4	1	0	0	1	1	1	8
2023	5	0	1	0	0	1	3	10

Sadarbība ar gidjiem

Kopš 2021. gada 1. maija ekskursijas muzejā drīkst vadīt tikai Rundāles pils muzeja atestētie gidji (ar derīgu apliecību). Vienreizējā ekskursijas vadīšanas atļauja gidjiem bez muzeja apliecības no 2021. gada 1. maija vairs nebija nopērkama. No 2020. gada ir atjaunota Rundāles pils muzeja gidu atestācijas kārtība, kuru plānots 2024. gada sākumā pārskatīt.

Kopš 2011. gada apliecības ir izsniegtas 396 gidjiem. 2023. gadā pirmreizējo eksāmenu (gidji, kuri iepriekš bija nokārtojuši atestāciju, bet netika laicīgi atjaunojuši apliecības derīguma termiņu) vēlējušies kārtot 3 gidji, visiem veiksmīgs rezultāts. Apliecības derīguma termiņu atjaunojuši 18 gidji. 2023. gada ikgadējā gidu informatīvajā dienā ZOOM tiešsaistē piedalījās 159 gidji.

2023. gadā gidji pilī bija iegādājušies 1085 ekskursijas vadīšanas atļaujas, par 317 vairāk kā 2022. gadā.

	Gidu novadīto MAKSAS ekskursiju skaits		Kopā	Gidu novadīto BEZMAKSAS ekskursiju skaits		KOPĀ	
	Gidi - sadarbības partneri	Teatralizēto ekskursiju skaits		Gidi - sadarbības partneri	Darbinieki	Kopā	Pavisam kopā
2019	2193	118	2311	11	1	12	2323
2020	360	10	370	2	0	2	372
2021	259	4	263	1	1	2	265
2022	1300	30	1330	1	7	8	1338
2023	1085	34	1119	7	7	14	1133

Muzejā 2023. gadā gidi – sadarbības partneri un muzeja darbinieki novadījuši kopumā – 2133 ekskursijas, no tām 14 bija bezmaksas ekskursijas un 2068 maksas ekskursijas. 2019. gadā novadītas 2323 ekskursijas, tikai par 190 ekskursijām vairāk kā 2023. gadā. 2022. gadā - 1338, 2021. gadā - 265 un 2020. gadā - 372 ekskursijas.

Rezervāciju veidi

2023. gadā ekskursiju organizatori reģistrējuši un/vai apstiprinājuši 2859 grupas. No tām ieradās 2308 grupas, savukārt 551 grupa tika atcelta vai neieradās. 971 grupa veica norēķinus kasē, 1382 grupas ieradās ar vaučeri (2022. gadā 589 grupas), 187 bija bezmaksas apmeklējums, 133 apmaksu veica ar pārskaitījumu, bet 186 biļetes iegādājās internetā (2022. gadā 75 biļetes).

Sadarbība ar tūrfirmām

Pakalpojumu skaits, kurus ekskursiju organizatori 2023. gadā snieguši tūrfirmām, pieņemot vaučerus, salīdzinot ar 2022. gadu, palielinājies par 64%. No 28 tūrfirmām, ar kurām muzejs ir noslēdzis līgumus, pakalpojumus izmantoja 27.

Visvairāk pakalpojumus (pils un franču dārza apmeklējuma biļetes - 2405 un ekskursijas vadīšanas atļaujas - 121) 2023. gadā izmantoja arī 2019.–2022. gadu līdere SIA "VIA HANSA tours". 2023. gadā tā izmantoja par 1282 pakalpojumiem vairāk kā 2022. gadā. Otrajā vietā ir "Travel Market Limited", bet trešajā vietā (arī 2022. gadā) bija SIA "Baltic Travel Group". 2023. gadā palielinājies līgumtūrfirmu izmantoto pakalpojumu skaits par 86%.

Aplūkojot līgumtūrfirmu izmantotos pakalpojumus, redzams, ka tūrfirmas saviem klientiem biežāk piedāvājušas apmeklēt Mazo loku komplektā ar franču dārzu. Salīdzinot ar 2022. gadu palielinājies ir muzeja Mazā loka apmeklējums, bet samazinājies Muzeja Lielā loka apmeklējums.

2.6. Franču dārza un pils ansambļa teritorijas uzturēšana

Dārza sezona uzsākta atsedzot ap 2300 rožu krūmu. Paralēli veikti darbi, lai nodrošinātu viengadīgo puķu stādu izaudzēšanu ornamentālo parteru un bosketu dobru stādījumu veidošanai, izaudzējot 18. gadsimtam atbilstošu ziedu stādus (samtenes, puķu tabaka, lauvmutītes, kliņģerītes u.c.), kopumā izaudzējot ap 8000 puķu stādu.

Pavasara posmā pabeigti aktinīdiju stādījumu atjaunošanas darbi Rotaļu bosketā. Esošie aktinīdiju stādījumi nīkuļoja, slimoja. Pieņemot lēmumu par stādījumu atjaunošanu, nomainīta augsne 80 cm dziļumā ar kopējo garumu 101 metrs. Apakšējā slānī iestrādājot drenējošo slāni, ielabojot stādāmo vietu ar satrudējušiem kūtsmēsliem un kompostu, kā arī iestādīti 40 jauni aktinīdiju stādi, piemeklējot slimību izturīgāku šķirni.

Lai atvieglotu dārzkopju darbu un varētu pilnvērtīgi veikt citus dārza labiekārtošanas darbus, 656 lodveida liepu vainagu un 3911 metrus garo skābaržu dzīvzogu formēšanas darbus veicis uzņēmums SIA "Envitex Latvia".

Ņemot vērā, ka Rundāles pils muzeja dārznieku kolektīvā nav sertificēta arborista, lielo koku vainagu sakopšanu un bīstamo koku nozāģēšanu veicis uzņēmums SIA "Labie Koki", pārskata periodā sakopjot 15 koku vainagus un nozāģējot 16 bīstamos kokus ārpus regulārā franču dārza teritorijas. Koku kopšana tiek organizēta, vadoties pēc koku kopšanas plāna, ko izstrādājusi sertificēta arboriste Daiga Strēle.

Rudens posmā uzsākti vērīnīgi darbi rozārija rietumu pusē – pakāpeniski tiks atjaunota mūsdienu rožu kolekcija, piemeklējot jaunākas rožu šķirnes, ņemot vērā ziedu krāsu, smaržu, šķirņu izturību pret slimībām. Sagatavojot stādāmās vietas no jauna, pilnībā izrakta augsne viena metra dziļumā, iestrādāts drenējošais slānis, kā arī satrudējuši kūtsmēsli un komposts. Augsne nomainīta 200 kvadrātmetru platībā, kopā pasūtīti vairāk nekā 120 rožu stādu no Eiropas lielākajām rožu audzētavām (*Kordes, Tantau, Roses Guillot*)

Veikta zāliena nomainīšana diviem ornamentālajiem parteriem. Esošo zālienu bija pārņēmis baltais āboliņš, margrietīņas, ložņu gundegas un citas nezāles. Kopumā atjaunojot zālienu 320 kvadrātmetru lielā platībā, noņemot veco zālienu, izlīdzināts augsnes slānis, ieklāts jauns zāliens. Darbus veicis uzņēmums SIA "Hercs Flora".

Veikta kanālu attīrīšana no niedrēm, vilkvālēm un citiem augiem, kas veicinājuši kanālu aizaugšanu. Darbus veica SIA "Picrastei.lv".

Pašu spēkiem labiekārtots rietumu puses grantētais stāvlaukums – izveidotas platākas iebrauktuves un izbrauktuves. Izveidotas no betona apmalēm atdalošās joslas, atjaunots zāliens.

Plānojot 2024. gada pavasara stādījumus un atzīmējot hercoga Pētera 300 gadu jubileju, ornamentālo parteru puķu stādījumu daļā iestādīti ap 9000 tūkstoši dažādu sīpolpuķu. Dārzniece Zane Sporāne plānojot sīpolpuķu kompozīciju un krāsu shēmu, iedvesmu guvusi no H. F. Barizjena gleznotā hercoga Pētera parādes portreta.

2. FINANŠU RESURSI UN MUZEJA DARBĪBAS REZULTĀTI

3.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Muzejam pieejamais finansējums tiek izlietots muzeja pamatdarbības nodrošināšanai – priekšmetu kolekciju veidošanai, zinātniskajai izpētei un restaurācijai, muzeja publikācijām, pils ansambļa, tajā skaitā arī franču dārza, saglabāšanai un uzturēšanai, komunikācijai ar sabiedrību, gan izmantojot specifiskus muzeja komunikācijas līdzekļus (izstādes), gan daudzveidīgas izglītojošas aktivitātes.

Rundāles pils muzeja 2023. gada budžeta kopsavilkums

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 311 432	3 856 834	3 308 970
1.1.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 045 131	1 953 046	1 399 259
1.2.	Transferti	11 233	44 938	44 862
1.3.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	3 250 134	1 858 850	1 858 850
1.4.	Ziedojumi un dāvinājumi	4 934		5 999
2.	Izdevumi (kopā)	4 496 966	3 858 941	3 288 251
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	2 712 090	3 190 334	3 081 677
2.1.1.	Atlīdzība	1 800 222	2 080 454	2 001 671
2.1.2.	Preces un pakalpojumi	911 868	1 109 880	1 080 006
2.2.	Izdevumi kapitālajiem ieguldījumiem	1 784 876	668 607	206 574

Muzeja finanšu resursus izdevumus segšanai 2023. gadā veido:

1. Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi 2023. gadā bija 1 399 259 EUR, kas ir 71,64% no plānotajiem ieņēmumiem. Salīdzinājumā pret 2022. gadu pašu ieņēmumi palielinājušies par 354 128 EUR jeb 33,88%. Vienmērīgais ieņēmumu palielinājums katru gadu norāda uz tūristu plūsmas palielināšanos no ārzemēm un vietējo tūristu pieaugumu, kas saistīts ar muzeja rīkotajām izstādēm un pasākumiem.
2. Muzejs 2023. gadā saņēmis papildus finansējumu no Nodarbinātības valsts aģentūras piedaloties aktīvās nodarbinātības pasākumā "Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējā speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs" īstenošanā 15 699 EUR. Projekta ietvaros vasaras sezonā darba pieredzi muzejā guva 32 skolēni, katru mēnesi nodarbinot 13 jauniešus. Papildus saņemti līdzekļi platību maksājumos 891 EUR, kas izlietoti parka kopšanas līdzekļiem. No Eiropas Savienības Pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekta „Kultūrvēsturiskā

mantojuma vērtību stiprināšana" (HERITAGE.LV) Nr. LVIII-060, kurā muzejs piedalījās kopā ar Daugavpils valsts pilsētas pašvaldību (galvenais projekta partneris) un Madonas novada pašvaldību, ir saņemti naudas līdzekļi 28 272 EUR apmērā projektā izvirzīto mērķu īstenošanai (projekta ietvaros Rundāles pils muzeja apguva 72 681,56 EUR, no kuriem 42 408 EUR saņemts kā valsts budžeta aizdevums projekta īstenošanai, INTERREG programma sedz 85% no kopējiem projekta izdevumiem, gala maksājumu veicot pēc atskaišu izvērtēšanas 2024. gadā). Projekta ietvaros tika stiprināts vietējā tūrisma tīkls starp Latgali-Vidzemi-Zemgali, īstenoti vairāki pieredzes apmaiņas semināri, reklamēta Rundāles pils, noorganizēta starptautiska konference "Vēsturisko dārzu uzturēšana un pārraudzība" un iegādāts tehniskais aprīkojums konferenču organizēšanai, kā arī īstenoti projekta publicitātes pasākumi.

3. Valsts budžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem bija 1 858 850 EUR apmērā, kas bija par 1 391 284 EUR mazāk, kā 2022. gadā, jo vairs netika saņemts papildus finansējums energoresursu sadārdzinājuma segšanai, kā arī ir noslēdzies Rundāles pils jumta pārbūves un seguma nomaiņas projekts. Muzeja saņemto dotāciju 2023. gadā veidoja:
  - 1 771 977 EUR Kultūras ministrijas piešķirtā valsts dotācija, kas paredzēta atlidzības segšanai
  - 42 408 EUR saņemts finansējums mērķa programmā "Eiropas Savienības Pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekta „Kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību stiprināšana” (HERITAGE.LV) Nr. LVIII-060 īstenošanai.
  - 40 465 EUR saņemti Kurzemes hercogu kapeņu dizaina projekta izstrādei un Kurzemes hercogienes Elizabetes Magdalēnas alvas sarkofāga konservācijai.
  - 4 000 EUR saņemti "Valsts Kultūrkapitāla fonda programmu un projektu konkursi" grāmatas "Rundāles pils muzeja stikla lustru kolekcija" sagatavošanas pirmajam posmam.

Pārskata periodā muzeja izdevumi bija 3 288 251 EUR ko veido izdevumi atlidzībai, precēm un pakalpojumiem, kā arī kapitālajiem izdevumiem. Atlīdzības izdevumi salīdzinot pret iepriekšējo pārskata periodu ir palielinājušies par 201 449 EUR, kas saistīts ar minimālās algas palielināšanu valstī un atalgojuma palielināšanu visiem muzeja darbiniekiem.

Izdevumi par precēm un pakalpojumiem pieauguši par 168 138 EUR, kur lielākais pieaugums ir izdevumos par nekustamā īpašuma uzturēšanu, kas veido 147 284 EUR, jeb 251 % pieaugumu salīdzinājumā pret 2022. gadu. Šo palielinājumu radīja pakalpojumu cenu pieaugums franču dārza uzturēšanas darbiem (dzīvzogu griešana un liepu vainagu veidošana, kas pārskata periodā sadārdzinājušies 3 reizes). 2023. gadā franču dārzā daļai parka parteru veikta zāliena atjaunošana iekļaujot paklājzālienu 320 m², kā arī dizaina projekta izstrāde Jelgavas pilī esošajai ekspozīcijai "Kurzemes hercogu kapenes".

Izdevumi kapitālajiem ieguldījumiem 2023. gadā ir 206 574 EUR, kas, salīdzinot pret 2022. gadu, ir samazinājušies par 1 578 302 EUR, jeb 88,43 %. Izdevumi samazinājušies, jo noslēgušies Rundāles pils jumta atjaunošanas darbi, kurus varēja veikt, jo tika piešķirts papildus finansējums. Pārskata periodā muzejs iegādājās datortehniku un LED video sienu, kā arī veica Stalju Nr.2 iekšpagalma fasāžu vienkāršotu atjaunošanu. Veikto darbu izmaksas 66 363 EUR apmērā tika nodotas VAS "Valsts nekustamie īpašumi". Kapitālo izdevumu samazinājums skaidrojams arī ar finansējuma trūkumu nepieciešamo darbu veikšanai.

Muzeja kopējie nodokļu maksājumi valsts budžetā 2023. gadā bija 804 307 EUR. Tos veido dabas resursu nodoklis, pievienotās vērtības nodoklis un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas (kopā 405 090 EUR) un no darbiniekiem aprēķinātās algas ieturētais iedzīvotāju ienākumu nodoklis un valsts sociālās apdrošināšanas nodokļa daļa (399 217 EUR). Salīdzinājumā pret valsts

budžeta dotācija muzeja darbības nodrošināšanai (1 858 850 EUR), 43,3% no šīs summas nodokļu veidā ieskaitīti atpakaļ valsts budžetā.

3.2. Muzeja atbalstītāji

Rundāles pils muzejs vienmēr augstu ir vērtējis sabiedrības atbalstu un līdzdalību. Gan tad, ja tas tiek sniegts ziedojumu veidā, gan arī tad, ja tiek atvēlēts laiks, lai talkotu franču dārzā. Regulāri muzeju atbalsta Kurzemes bruņniecības apvienotie Kurzemes fondi, atvēlot līdzekļus gan Kurzemes hercogu un viņu ģimenes locekļu sarkofāgu restaurācijai, gan citu mazāku darbu īstenošanai pēc muzeja ieskatiem. Muzejs mērķtiecīgi strādā, lai piesaistītu finansējumu arī no dažiem ārvalstu avotiem, un tādā veidā veicinātu starptautisko atpazīstamību. 2023. gadā Rundāles pils muzejs ir saņēmis atbalstu gan no starptautiskām organizācijām, gan uzņēmumiem, gan arī privātpersonām.

Finansiāli ziedojumi Rundāles pils muzejam (5999 EUR):

Kurzemes bruņniecības apvienotie Kurzemes fondi ziedoja 4000 EUR hercogienes Elizabetes Magdalēnas sarkofāga restaurācijai.

Lauma Lancmane ziedoja 1050 EUR Rundāles pils muzeja mežģiņu kolekcijas papildināšanai.

Papildus 2023. gadā Rundāles pils muzejs anonīmos ziedojumos saņēmis 899 EUR, un no Raitas Vairas Šustas – 50 EUR

Dāvinājumi un atbalsts sadarbības veidā:

Z/S "Melnalkšņi" īpašnieks Juris Švarcs muzejam uzdāvināja 150 narcišu sīpolus, kas tika iestādīti Holandiešu bosketā, narcišu kolekcijas papildināšanai.

Pēc Andreja Masuļa iniciatīvas, sadarbībā ar SIA KARCHER Latvijas biroju 2022. un 2023. gadā tika veikti tīrīšanas darbi atsevišķiem Rundāles pils kompleksa objektiem. 2023. gadā pirms tūrisma sezonas sākuma SIA KARCHER veica strūklaku baseinu tīrīšanu franču dārzā.

Pils iekšpagalma bruģa atjaunošanai muzejs aicināja ziedot laukakmeņus. Uz šo aicinājumu atsaucās vairākas zemnieku saimniecības, uzņēmumi un privātpersonas, kopā saziņojot 22 m³ laukakmeņu:

- Z/S "Balbārži" no Vilces pagasta, Jelgavas novadā ziedojuši 2 m³ laukakmeņus;
- Z/S "Ingsteji" Svitenes pagasta Bauskas novadā ziedojuši 2 m³ laukakmeņu;
- Z/S "Līdakas" Rundāles pagasta Bauskas novadā ziedojuši 2 m³ laukakmeņu;
- SIA "PS LĪDUMS" no Īslīces pagasta Bauskas novadā ziedojuši 4 m³ laukakmeņu;
- Z/S "Līvi" Vecsaules pagasta Bauskas novadā ziedojuši 4 m³ laukakmeņu;
- Z/S "Zemgaļi" Svitenes pagasta Bauskas novadā ziedojuši 4 m³ laukakmeņu;
- Arvis Druviņš ziedojis 2 m³ laukakmeņu;
- Jānis Veips ziedojis 2 m³ laukakmeņu.

Starptautisku organizāciju granti:

Starptautiskās muzeju biedrības (ICOM) Vēsturisko ēku muzeju apakškomitejas (DEMHIST) īpašajā projektu grantu konkursā (DEMHIST Special Project Grant 2023) muzejs piesaistīja 673,37 EUR muzeja publikācijas "Rundāles pils krāsnis / The Stoves at Rundāle Palace" reklāmas materiāliem.

Rundāles pils franču dārzā 2023. gadā talkoja šādas organizācijas:

- Studenšu korporācija "Gundega" (30 personas) piedalījās rožu krūmu atsegšanā un pērno lapu grābšanā;
- VSIA Autotransporta direkcijas darbinieki no dažādām reģionālajām nodaļām (50 personas) piedalījās rožu krūmu atlapošanā;
- Bulduru tehnikuma audzēkņi (20 personas) piedalījās rožu krūmu atlapošanā.

3.3. Muzeja sniegtie publiskie pakalpojumi

3.3.1. Muzeja sniegtie bezmaksas publiskie pakalpojumi:

Rundāles pils muzejā par pamatekspozīcijas, franču dārza un izstāžu apmeklējumiem maksu neiekasē no:

- bērniem līdz septiņu gadu vecumam;
- Ukrainas civiliedzīvotājiem;
- pedagogiem/skolotājiem, kas pavada pirmsskolas vecuma bērnu grupu vai skolēnu grupu (grupā vismaz 10 bērnu vai skolēnu);
- bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, dienas aprūpes centra, krīzes centra un internātskolas audzēkņiem, kā arī bērniem, kas ievietoti sociālās rehabilitācijas centrā (uzrādot statusu apliecinājošu dokumentu), un pavadošajām personām (viens pedagogs vai viena persona uz 10 bērniem vai audzēkņiem);
- personām līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, personām ar I un II grupas invaliditāti (uzrādot invaliditātes apliecību) un no vienas personas, kas pavada personu līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti vai personu ar I grupas invaliditāti. Bezmaksas biļeti iespējams noformēt kasē;
- ģimenēm, kuru aprūpē ir bērns ar invaliditāti vai pilngadīga persona, kura nav sasniegusi 24 gadu vecumu un kurai ir noteikta I vai II invaliditātes grupa (uzrādot apliecību "Goda ģimene", dokumentu, kas apliecina personas invaliditāti, un personu apliecinājošu dokumentu), tai skaitā individuālajam apmeklējumam. Bezmaksas biļeti iespējams noformēt kasē vai e-biļešu vietnē;
- izglītības iestāžu izglītojamiem un studējošajiem, kas apgūst vai studē restaurāciju, arhitektūru, būvniecību, interjera dizainu, dārzkopību, tūrisma, kultūras vēsturi, vizuālo un lietišķo mākslu, muzeoloģiju, izglītības vai studiju procesa ietvaros (iesniedzot rakstisku izglītības iestādes iesniegumu);
- Latvijas Mākslas akadēmijas pilna laika studentiem (uzrādot atbilstošu augstskolas izziņu);
- Latvijas profesionālās ievirzes mākslas skolu un profesionālās vidējās mākslas izglītības iestāžu izglītojamiem (uzrādot apliecību);
- Latvijas muzeju darbiniekiem (uzrādot apliecību);
- Baltijas jūras reģiona piļu un muzeju asociācijas biedriem (uzrādot biedra karti);
- Starptautiskās muzeju padomes (ICOM) biedriem un Starptautiskās ievērojamu vietu un pieminekļu padomes (ICOMOS) biedriem (uzrādot biedra karti);
- Rundāles pils muzeja Goda kartes īpašniekiem un vienas pavadošās personas (uzrādot Goda karti un personu apliecinājošu dokumentu);
- plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem, kas atspoguļo norises muzejā (uzrādot preses karti);
- grupu (ne mazāk par 10 apmeklētājiem) vadītāja (gida);
- maksu par ekskursijas vadīšanas atļauju neiekasē no gidiem, kuri vada ekskursiju plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem, kas atspoguļo norises muzejā (uzrādot preses karti), un muzeja popularitāti veicinošu vizīšu organizatoriem (iesniedzot organizācijas pārstāvja iesniegumu);

- muzeja popularitāti veicinošu vizīšu organizatoriem (iesniedzot organizācijas pārstāvja iesniegumu);
- personām, kas piedalās muzeja rīkotā talkā vai muzeja teritorijas sakopšanā (iesniedzot muzeja izsniegtu apliecinājumu par piedalīšanos).
- Tualetes - vīriešu, sieviešu un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām pili, staļļu ēkā un pils ansambļa teritorijā.
- Stāvlaukumi autobusiem un vieglajām automašīnām.
- Invalīdu pacēlājs - Izbūvēti invalīdu pacēlāji, lai nodrošinātu pils un staļļu ēkas pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem.
- Garderobe - Pils cokola stāvā ir pieejamas garderobes.
- Somu glabātuve - Portfeļus, somas, kas pārsniedz izmēru (25*30*14 cm) kā arī mugursomas jāatstāj somu glabātuves slēdzamajos skapīšos cokolstāvā. Skapīša slēdzene atverama ar 1 EUR monētu, kuru apmeklētājs pēc somu glabātuves izmantošanas saņem atpakaļ.
- Krājuma pieejamība - Tiesības bez maksas iepazīties ar muzeja krājuma uzskaites kartotēkām un priekšmetiem RPM noteiktajā kārtībā.
- Uzziņu materiāla pieejamība - Muzeja noteiktajā kārtībā iespēja iepazīties ar kartotēkām, datu bāzēm, rādītājiem, ceļvežiem, palīgliteratūru par pili un tās restaurāciju, par parku, tā atjaunošanu un augu kolekcijām, par rožu šķirņu sarakstiem pils rožu dārzā. Pieejama tūlītējā lietotne "Digitālais gids".
- Izstāžu „Rundāles pils būvēsture”, „Akmens un metāla kalumi Latvijā”, "Durvju un logu apkalumi Latvijā 18. un 19. gadsimtā" apskate.
- Izstāde "Biljards un citas spēles" - Izstāde apskatāma 1. stāva studiju kabinetā. Izstāde rāda populārākās sabiedrības spēles no vissenākiem laikiem līdz 20. gadsimta sākumam. Izstādes tēma ir parādīt tikai dažas no sabiedrības spēlēm – galda spēles.
- Izstāde „Zaļie stikli” - Izstāde atrodas pie pils vēsturiskās virtuves un ir izvietota četrās vitrīnās. Tā rāda Karinas fon Borbeli (Vācija) dāvināto zaļo stiklu kolekciju, ko viņa savas dzīves laikā savākusi no sadzīves stikla izstrādājumiem.
- Pils virtuve - Pastāvīgā izstāde, papildināta 2018. gadā. Rietumu puses telpā iekārtotā ekspozīcija rāda 18. gadsimta virtuves aprīkojumu, kā arī atsevišķu virtuves priekšmetu kolekcijas.
- Svētās Ģimenes kapela baznīcu mākslas ekspozīcijā - Pastāvīgā ekspozīcija rāda 17. un 18. gadsimta sākuma sakrālās mākslas darbus, starp kuriem centrālo vietu ieņem Zemītes baznīcas altāris – 17. gadsimta 2. ceturksnī darināts manierisma stila kokgriezumu šedevrs.
- Izstāde "Pils vēsturiskais ūdensvads" - Pastāvīgā izstāde pils austrumu korpusa cokolstāvā (ieeja no ārpuses), izstāde apskatāma no maija līdz oktobrim. Izstāde iepazīstina ar pils vēsturisko ūdensvadu, kurš atrasts pils apkārtnē.
- Izstāde "Durvis uz vēsturi: Rundāles pils muzeja darbība arhitektūras un mākslas izpētē" - Izstāde par muzeja darbinieku ekspedīcijām. Izstāde apskatāma no 2022.gada 30.septembra līdz 2024. gada 31. janvārim. Atrodas Rundāles pils 1. stāva izstāžu zālēs. Izstāde vēsta par kultūras mantojuma apzināšanas, izpētes un saglabāšanas ekspedīcijām, kurās Rundāles pils muzeja darbinieki devās 20. gadsimta 60. – 80. gados. Šajās ekspedīcijās izdevās apzināt vairāk nekā 3000 kultūras pieminekļu, daudzos no tiem notika arī padziļināta izpēte, fiksējot objektu tā brīža stāvokli un cenšoties noskaidrot, kā tie izskatījušies sākotnējā veidolā.

3.3.2. Muzeja sniegtie maksas publiskie pakalpojumi:

- Pils pamatekspozīcijas apmeklējums - apmeklētājiem pieejams maršruts - lielais loks. Lielais loks ir visas pils apskate, proti, parādes zāļu komplekss, hercoga parādes un privātie

apartamenti, hercogienes apartamenti un ekspozīcija "Baronu Bēru dzimta Kurzemē" un mainīgā izstāde "Kurzemes princese ceļo. Fanijas Bīronas akvareļi un zīmējumi".

- Ekspozīcijas „No gotikas līdz jūgendstilam. Eiropas un Latvijas dekoratīvā māksla 15.-20.gs.” apmeklējums - pastāvīgā ekspozīcija ietver piecpadsmit telpas. Izstādē pārstāvēti visi vēsturiskie stili no 15. gadsimta līdz pirmajam pasaules karam – to attīstības pamatlīnijas Rietumeiropā un izpausmes Latvijā.
- Sarkofāgu izstādes „Pompa funebris” apmeklējums - apskatāmi sarkofāgi un dekoratīvās zārku plāksnes no dažādām Latvijas baznīcām un Lielajiem kapiem Rīgā
- Franču dārza apmeklējums - Rundāles pils parkā ietilpst 10 ha liels baroka stila franču dārzs - ievērojamākais vēsturiskais dārzs Baltijā. Tas pilnībā saglabājis arhitekta Frančesko Bartolomeo Rastrelli 1735./1736.gadā izstrādāto plānojumu.
- Kurzemes hercogu kapeņu apskate. Rundāles pils ekspozīcija Jelgavas pilī - lielākā šāda apbedījumu vieta Latvijā, turklāt viena no nedaudzajām valdnieku dinastiju apbedījumu vietām pasaulē, kas pieejamas apskatei. Tajā atrodas 21 metāla sarkofāgs un 9 koka zārki, kuros no 1569. līdz 1791. gadam apglabāti 24 Ketleru dinastijas un seši Bīronu dinastijas pārstāvji.
- Telpu un teritorijas noma - iespējama muzeja telpu noma dažādiem pasākumiem pēc muzeja darba laika, brīvdienās un svētku dienās.
- Rundāles pils franču dārza boskets ar iekārtojumu laulību reģistrācijai - pakalpojums ietver teritorijas nomu ar dekoratīvo iekārtojumu - uzstādīta arka, novietots galdiņš un 10 trīsvietīgie koka soli.
- Valsis Baltajā zālē - pakalpojums ietver muzikālā pavadījuma nodrošināšanu.

Ar pilnu muzeja piedāvājumu un publisko pakalpojumu cenrādi un aktuālajiem piedāvājumiem var iepazīties muzeja mājas lapā www.rundale.net.

3.4. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu

Pārskata gadā iespēju robežās veikta RPM vidēja termiņa darbības stratēģijas (2022–2032) īstenošana, kā arī muzeja politiku un ikgadējā darba plāna īstenošana pēc atbilstoši izvirzītajām prioritātēm. Vienlaikus jāatzīst, ka, apzinoties pandēmijas un kara ietekmi uz vietējo un starptautisko tūrisma un uz muzeju darbību kopumā, ir pastāvīga nepieciešamība atbilstoši apstākļiem pārskatīt līdzšinējos plānus, stratēģijas un politikas.

3.5. Pārskats par muzeja vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai

Pārskata gadā turpinājās RPM darbības modeļa attīstība un muzeja darbības efektivitātes izvērtēšana esošajās struktūrvienībās, analizējot pārskata gada rezultātīvos rādītājus un pielāgojoties aktuālajai situācijai.

Pēc nepieciešamības aktualizēti spēkā esošie un izstrādāti jauni iekšējie normatīvie akti. Veikta darbinieku ikgadējā novērtēšana. Muzeja iekšējā vidē ir izveidojusies attālinātā darba prakse, attīstījušās un nostiprinājušās darbinieku iemaņas darbam un komunikācijai attālinātā formātā. Pārskata periodā īpaša uzmanība tika pievērsta šībrīža un nākotnes drošības jautājumu risināšanai, lai tos nostiprinātu iekšējo normatīvo aktu vidē.

4. PERSONĀLS

Pārskata gadā turpināts attīstīt struktūras modeli, lai nepietiekošas cilvēkresursu kapacitātes un finansējuma apstākļos nodrošinātu muzeja profesionālu darbu un muzeja funkciju nodrošināšanu.

Amata vietu skaits muzejā ir 114 vienības. Vidējais nodarbināto skaits 2023.gadā bija 130 darbinieki, jo sezonas laikā (no marta līdz novembrim) papildus ārstatā tiek piesaistīti darbinieki – labiekārtošanas strādnieki, dārzkopes, eksponātu uzraugi. Finansējums darbinieku atlīdzībai 2023. gadā sasniedza vidējo bruto darba samaksu mēnesī 953 EUR apmērā, līdz ar to muzeja darbinieku atalgojums joprojām atpaliek no vidējās darba samaksas valstī (2023. gadā: saskaņā ar CSP datiem: 1537 EUR mēnesī¹).

Mēnesis	Reālais slodžu skaits, gab.	Vidējais atalgojums, EUR
Janvāris	112	956
Februāris	110	965
Marts	130	86
Aprīlis	132	921
Maijs	130	980
Jūnijs	144	967
Jūlijs	145	953
Augusts	145	912
Septembris	129	948
Oktobris	128	965
Novembris	130	949
Decembris	130	1839*
Vidēji	130	953

* Iekļautas arī prēmijas par darbinieku darba kvalitāti (pēc darbinieku novērtēšanas)

Darbinieku struktūras analīze vecuma, dzimuma un izglītības rādītāju griezumā rāda, ka Rundāles pils muzejā galvenokārt strādā sievietes (58%). Lielākā daļa darbinieku ir vecumā no 31 gadam līdz pensijas vecumam – 85%.

Regulāri tiek nodrošinātas darbinieku profesionālās izaugsmes iespējas, sniedzot iespējas apmeklēt dažādus profesionālās kvalifikācijas celšanas kursus un seminārus (2023. gadā – 27 muzeja darbinieki apmeklējuši tālākizglītības pasākumus), darbinieki tiek motivēti turpināt izglītību. 39% muzeja speciālistu un vadītāju ir augstākā izglītība.

¹ <https://lvportals.lv/dienaskartiba/360850-2023-gada-videja-alga-pirms-nodoklu-nomaksas-1537eiro-menesi-2024>

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

5.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Specifiska tikai muzejiem raksturīga komunikācijas forma ar sabiedrību ir ekspozīcijas un izstādes. Tās ir galvenais muzeja krājuma komunikācijas instruments, ko izmanto, atspoguļojot muzeja misijā izvirzītos mērķus.

Rundāles pils muzeja apmeklētāji var iepazīties ar muzeja pamatekspozīcijām patstāvīgi, izmantojot digitālo gidu un tā audio versiju, vai atestēta gida pavadībā. Apmeklētājiem tiek piedāvātas tematiskās lekcijas, muzejpedagoģiskās programmas un izglītojoši pasākumi plašai sabiedrībai. Izglītojošo programmu piedāvājumu caurvij Rundāles pils muzejam raksturīgās tēmas: senāko periodu mākslas vēsture, Kurzemes-Zemgales hercogistes vēsture, 18. gadsimta sadzīve un vēsturiskie dārzi. Izglītojošā darba pamatā ir muzeja krājuma zinātniskajā izpētē, restaurācijā, pētnieciskajā darbā iegūtā informācija, kas tiek izmantota dažāda rakstura tematisko pasākumu organizēšanai. Daļa piedāvājuma ietverta neformālās izglītības programmā "[Mācies muzejā](#)". Muzeja publikācijas dažādām mērķauditorijām regulāri parādās gan drukātā, gan digitālā formātā.

Ekskursijas un pasākumi muzeja pamatekspozīcijā un pastāvīgajās izstādēs

Rundāles pils muzeja digitālais gids, kas pieejams 7 valodās, 2023. gadā nominēts Latvijas Muzeju biedrības balvai un atzīts par vienu no labākajiem savā nozarē. 2023. gadā tas papildināts ar informāciju lietuviešu un igauņu valodā. Gada laikā to izmantoja 37 tūkstoši apmeklētāju, saņemot informāciju par pils telpām un eksponātiem.

Atzīmējot grāmatas "Rundāles pils krāsnis" iznākšanu, apmeklētāju uzmanība pils krāsnīm pievērsta ar teatralizētām deju etiķēm hercoga un hercogienes apartamentos, un pētījuma popularizēšanas nolūkā no DEMHIST īpašo projektu granta konkursā 2023. gadam piesaistītiem līdzekļiem tika izgatavoti reklāmas suvenīri.

Iesaistoties pasākumā "Eiropas kultūras mantojuma dienas", muzeja speciālisti vadīja tematiskas bezmaksas ekskursijas pastāvīgajā ekspozīcijā "No gotikas līdz jūgendstilam" un baznīcu mākslas ekspozīcijā.

Gada nogalē, lai izceltu stikla lustras muzeja pamatekspozīcijā, tika organizēts gaismas un skaņas uzvedums "Lustru balle pilī". Sadarbībā ar režisoru Kārli Anitenu, gaismas mākslinieku Oskaru Pauliņu un horeogrāfu Reini Rešetinu, apmeklētājiem bija iespēja deju uzvedumā izdzīvot līdzī stāstam par gatavošanos ballei, kā arī piedalīties muzeja direktores un pasākuma režisora vadītās ekskursijās.

2023. gadā muzejā apskatāmās īstermiņa izstādes

30.09.2022. – 31.01.2024. "Durvis uz vēsturi: Rundāles pils muzeja darbība arhitektūras un mākslas izpētē" – no Rundāles pils muzeja krājuma. 2023. gadā izstādē notika gan ekspedīciju dalībnieku tikšanās, gan ekskursijas dažādām vecuma un interešu grupām izstādes kuratores vadībā, būtiski paplašinot sabiedrības izpratni par Rundāles pils muzeja pirmsākumiem, krājuma un zinātniskā arhīva veidošanos, kā arī par dažādām muzeja darbības formām un muzeju nozīmi kopumā. Izstādes kuratore – Anita Bistere, māksliniece – Katrīna Vasiļevska.

18.06.2023. – 17.09.2023. "Ziedošie gobelēni" – no Francijas Nacionālā mēbeļu fonda kolekcijām sadarbībā ar Francijas Nacionālo mēbeļu fondu, Latvijas Nacionālo mākslas muzeju un biedrību *Via ars*. Izstādē notika gan nodarbības senioriem (divas "Senioru trešdienas", kopā 54 apmeklētāji) un ģimenēm ar bērniem, gan ekskursijas muzeja speciālistu vadībā par gobelēnu

tehniku un nozīmi kultūrā, dekoratīvās mākslas stiliem un dārzu mākslu. Izstādes katalogs latviešu, franču un angļu valodā publicēts digitālā formā. Izstādes kuratore – Francijas Nacionālā mēbeļu fonda kolekciju departamenta vadītāja Marij Elēna Masē-Bersani, māksliniece – Līga Beļakiene.

Muzeja izglītojošās programmas

Rundāles pils muzejs skolēnu grupām piedāvā divas muzejpedagoģiskās programmas:

- 1) 1.–6. klašu skolēni var iepazīt pili aizraujošā galda spēlē “Zosu spēle Rundāles pili”;
- 2) 6.–12. klašu skolēniem paredzēta izglītojošā spēle “Jaunie restauratori”.

Abās spēlēs iekļauta ekskursija Rundāles pilī un tās ir “Latvijas skolas somas” programmas piedāvājumā.

“Zosu spēle Rundāles pili” veidota, par paraugu izmantojot vēsturisko “Zosu spēli” jeb “Laimes spēli”, kas ir viena no senākajām un izplatītākajām galda spēlēm Eiropā. Nodarbības ilgums ir viena stunda 40 minūtes. “Zosu spēli” 2023. gadā izmantoja ~ 138 dalībnieki.

Savukārt spēle “Jaunie restauratori” skolēnus aizraujošā veidā iepazīstina ar Rundāles pili un tās vērtībām, vienlaikus veidojot izpratni par restauratora profesiju un restaurācijas nozīmi. Nodarbības ilgums ir viena stunda un 40 minūtes. Izglītojošo programmu “Jaunie restauratori” 2023. gadā izmantoja ~320 dalībnieki

Papildus muzeja izglītojošajām programmām skolēnu grupām, kas tiek piedāvātas jau vārākus gadus, pārskata periodā intensīvāk radītas aktivitātes arī citām mērķa grupām, fokusējoties uz ģimeņu un senioru auditorijām.

“Senioru trešdienas” – 2023. gadā notikuši seši pasākumi par dažādām tēmām (“Kurzemes hercogistes laika liecības”, izstādes “Durvis uz vēsturi” un “Ziedošie gobelēni”, “Rundāles pils franču dārza atjaunošana un kopšana”). Pasākumu dalībniekiem bija iespēja piedalīties tematiskās ekskursijās, noskatīties izglītojošas prezentācijas vai izspēlēt tematiskas spēles, dalīties iespaidos pie kafijas tases. Vienā pasākumā tiek uzņemts ierobežots dalībnieku skaits: līdz 25 cilvēkiem. Kopējais dalībnieku skaits, kuri piedalījās 2023. gada “Senioru trešdienās” – 139.

“Ģimeņu pēcpusdienas” pārskata periodā organizēti pieci ģimeņu auditorijai vēlti pasākumi, piedāvājot tēmas “Seno flīžu pētnieks”, “Ziedošie gobelēni”, “Jaunie restauratori” un “Lustras Rundāles pili”. Kopā “Ģimeņu pēcpusdienu” pasākumus apmeklēja gandrīz 100 cilvēku.

Izmēģinot jaunas potenciālās izglītības programmas šaurākā lokā (senioru trešdienu vai ģimeņu pēcpusdienu ietvaros), veiksmīgākie projekti tiek izvēlēti tālāka un pastāvīga piedāvājuma radīšanai. Pārskata periodā iesākts darbs pie jaunas muzejpedagoģiskās programmas sagatavošanas “Kurzemes hercogistes laika liecības”, kas palīdzēs popularizēt izstādi no Gotikas līdz Jūgendstilam.

5.2. Komunikācija interneta vidē un sadarbība ar medijiem, lai popularizētu muzeja pakalpojumus

Informācija par Rundāles pils muzeja jaunumiem un aktualitātēm tiek ievietota muzeja mājaslapā, sociālo tīklu kontos un par atsevišķiem jaunumiem ziņojam masu medijiem izsūtot preses ziņu.

Komunikācija interneta vidē

Rundāles pils muzeja mājaslapa www.rundale.net ir galvenais informācijas avots, kurā tiek atspoguļota informācija par pakalpojumiem, darba laiku un aktualitātēm muzejā. Mājaslapas

informācija ir pieejama latviešu, angļu un vācu valodā. Informācijas tulkojums svešvalodās tiek nodrošināts, izvērtējot tā aktualitāti apmeklētājiem no citām valstīm.

2023. gadā muzeja mājaslapu apmeklēja 92 000 interesenti. Visvairāk to skatījuši interesenti no Latvijas, Lietuvas, Vācijas, Igaunijas un Amerikas Savienotajām valstīm.

2023. gadā visvairāk ir skatītās mājaslapas sadaļas:

1. biļetes / cenas
2. darba laiks
3. aktuāli
4. Dārza svētki
5. kontakti

Muzejam ir izveidota lapa vairākās sociālo tīklu vietnēs – *Facebook.com*, *Instagram.com* un *Twitter*, kur regulāri tiek ievietota informācija par jaunumiem muzejā.

Sociālā interneta vietnē *Facebook.com* muzeja lapai ir 15 tūkstoši sekotāji. Šajā sociālā tīkla vietnē tiek ievietota visa veida informācija, lai informētu regulāros lapas sekotājus par dažāda veida tēmām – ikdienišķām norisēm un izmaiņām muzeja darbībā, dažādām muzejam saistošām tēmām un pasākumiem muzejā.

Sociālā tīkla vietnē *Instagram.com* muzeja lapai ir 4033 sekotāji. Šajā vietnē pamatā tiek ievietota informācija, kura tiek attēlota un vizualizēta ar izteiksmīgiem un uzrunājošiem attēliem un video. Šajā vietnē muzejs regulāri dalās ar apmeklētāju ievietotajām bildēm, kas uzņemtas Rundāles pils muzejā un dārzā, kā arī ar atsauksmēm, kuras publiski tiek ievietotas interneta vietnē.

Pēc sekotāju aktivitātēm varam secināt, ka viesi muzejā un dārzā vienas sezonas laikā atgriežas atkārtoti un labprāt dalās gūtajos iespaidos, atzīmējot muzeja lapu pie saviem ierakstiem.

Sociālā tīkla vietnē *Twitter.com* muzeja lapai ir 2304 sekotāji. Šajā vietnē pamatā dalāmies ar informāciju par muzejiskām tēmām, kuras var īsi un kodolīgi aprakstīt.

Sadarbība ar medijiem

Par nozīmīgiem notikumiem muzejā medijiem tiek izsūtītas preses ziņas ar mērķi, lai informācija par pasākumiem, notikumiem un jaunumiem muzejā nonāk pie plašākas auditorijas. Nereti mediji paši vēršas pie muzeja pārstāvjiem ar tēmu ierosinājumiem un aicinājumiem sniegt sabiedrībai plašāku informāciju par līdz šim mazāk zināmām vai konkrētā brīdī aktuālām tēmām.

Pēc *Latvijas Televīzijas* izrādītas iniciatīvas 2023. gada vasarā tika uzsākta filmas “Rundāles pils franču dārzs četros gadalaikos” uzņemšana. Filmēšana franču dārzā norisināsies vairāk kā gadu, lai piefiksētu dārzu dažādās stadijās, visos četros gadalaikos un filmā iekļautu dažādus dārzā veiktos darbus. Filmā tiks iekļautas intervijas ar muzeja direktori, dārzniecēm un dārza atjaunošanas aizsācējiem Imantu un Laumu Lancmaņiem. Plānots, ka filma pie skatītājiem nonāks 2024. gada izskaņā. Filmas režisore – Linda Veinberga.

Rundāles pils muzeja Paraks nodaļas vadītāja Ieva Reinvalde medijiem sniegusi vairākas intervijas par dārza tēmām – tulpju šķirnes Rundāles pils dārzā un to kopšanas padomi, intervijas par rožu audzēšanu, košanu un laistīšanu karstajās vasaras dienās.

Gada izskaņā muzeju uzrunāja *Latvijas Radio 3* ar aicinājumu piedalīties sarunas rubrikā “Vai zini?”. Rundāles pils muzeja direktore Laura Lūse LR3 klausītājiem sniedza atbildes uz vairākiem jautājumiem/tēmām:

1. Vai zini, kāda bija galda kultūra Kurzemes hercogu galmā?
2. Vai zini, kāpēc Rundāles pils muzeja ekspozīcijā īpaša loma atvēlēta nīderlandiešu mākslinieku darbiem?

3. Vai zini, kā Jelgavā svinēja Kurzemes - Zemgales hercogistes troņmantnieka Pētera piedzimšanu?
4. Vai zini, kura ir lielākā 2023. gadā atvērta mākslas galerija Eiropā?

5.3. Pasākumi muzeja pieejamības sekmēšanai apmeklētājiem un piemērotas vides un pakalpojumu nodrošināšanai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām

Samērojot ar infrastruktūras reālajām iespējām, Rundāles pils muzejs cenšas attīstīt pakalpojumus cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, pielāgojot muzeja pakalpojumus cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, cilvēkiem ar redzes traucējumiem, kā arī nodrošinot informācijas, vides un pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem (personām ratiņkrēslos).

Pārskata gadā ir atsevišķi nodalītas stāvvietas personu ar īpašām vajadzībām transportam, ierādot vietu, kas atrodas vistuvāk ieejai pilī. Tāpat ir mainīta ieeja muzejā personām ratiņkrēsļā, lai maksimāli atvieglotu iekļūšanu ēkā (līdz tam personām ratiņkrēsļā, bija jāšķērso laukakmeņu bruģis). Šo ieeju piedāvājam izmantot arī ģimenēm ar bērnu ratiņiem, ierādot vietu cokola stāvā, kur uz muzeja apskates laiku iespējams novietot ratiņus. Cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām ir pieejami divi ratiņkrēsli (ārtelpām un iekštelpām). Ir atjaunotas norādes kā konkrētajām mērķgrupām visērtāk nokļūt līdz pilij.

Rundāles pilī darbojas pacēlājs, un tiek nodrošināts arī personāla atbalsts. 2023. gadā salīdzinājuma ar gadu iepriekš, vairāk nekā 2,5x pieaudzis to apmeklētāju skaits, kuri kustību traucējumu dēļ izmantoja pacēlāju, un vairāk nekā 2x palielinājusies nepieciešamība izmantot muzeja piedāvātos ratiņkrēsļus.

Pakalpojums	2023. gads	2022. gads	pieaugums %
Apmeklētāju skaits, kuri izmantoja pacēlāju	312	113	176
Apmeklētāji, kuri izmantoja ratiņkrēsli	52	24	116

5.4. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Viens no nozīmīgākajiem pavērsieniem Rundāles pils starptautiskajā sadarbībā un atpazīstamības veicināšanā ir iestāšanās Eiropas Karalisko rezidenču asociācijā – organizācijā, kurā apvienojušās ievērojamākās Eiropas valdnieku rezidences, starp tām arī Versaļas pils pie Parīzes, Sansusī pils Potsdamā un Šēnbrunnas pils Vīnē. Asociācijā iesaistītas 32 organizācijas no 14 valstīm, kas kopā pārstāv vairāk nekā 100 valdnieku rezidences. Savā starpā tās sadarbojas dažādos formātos – muzeju direktori tiekas reizi gadā ģenerālajā asamblejā, bet muzeju speciālistiem ir iespēja piedalīties tehniskajās sanāksmēs, kas ik reizi veltītas citai tēmai vai problēmas risināšanai, kā arī pretendēt uz pieredzes apmaiņas mobilitātes grantiem.

Jau kopš 1993. gada, kad tika dibināta "Baltijas jūras pīļu un muzeju asociācija", Rundāles pils muzejs ir tās biedrs. 2023. gadā muzejs, sadarbībā ar Bauskas pils muzeju un Bauskas novada pašvaldības atbalstu, no 13.–15. septembrim organizēja asociācijas ģenerālo asambleju, tās ietvaros īstenojot ES līdzfinansētā projekta „Kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību stiprināšana” (HERITAGE.LV) Nr. LVIII-060 aktivitāti: starptautisku konferenci par vēsturisko dārzu un teritoriju pārvaldību un uzturēšanu. Konference bija pieejama interesentiem bez maksas un tika translēta arī tiešsaistē.

Rundāles pils muzejs ir Latvijas Muzeju biedrības biedrs un Starptautiskās muzeju padomes (ICOM) Latvijas Nacionālās komitejas biedrs. Muzejs darbojas vairākās ICOM starptautiskajās komitejās (DEMHIST – Vēsturisko ēku muzeju komitejā, ICDAD – Dekoratīvās mākslas un dizaina muzeju un kolekciju komitejā). Muzeja direktore ir valdes locekle biedrībā “Laiks kultūrai”, kas pārstāv valsts kultūras organizāciju intereses, un Latvijas Mākslas zinātnieku un kuratoru biedrībā.

Tā kā Rundāles pils ir populārs tūrisma objekts, muzejs ir Zemgales tūrisma asociācijas biedrs. Turpināta sadarbība ar Bauskas TIC, Jelgavas TIC; Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti, Rīgas Tehnisko universitāti un Dārzkopības institūtu.

Ņemot vērā muzeja pētnieciskās intereses, lai sagatavotu izdevumu par vēsturiskajām lustrām, muzejs ir arī “Eiropas lustru, gaismas un apgaismojuma biedrības un dokumentācijas centra” sadarbības partneris.

6. NĀKAMĀ GADA PRIORITĀTES

1. Kurzemes Hercoga Pētera 300. jubileja ir galvenais vadmotīvs visiem muzeja pasākumiem gada garumā.
2. Zinātniska konference "Kurzemes-Zemgales hercogs Pēteris un viņa laiks" 15. februārī.
3. Dārza svētku organizēšana 2024. gada 29. jūnijā, iekļaujoties Eiropas Karalisko rezidenču apvienības vienošajā tēmā "Zirgi un zirgošanās Eiropas galmos".
4. Krājuma un arhīva uzskaites sistēmas uzlabošana un papildināšana.
5. Muzeja pamatekspozīcijas digitālā gida papildināšana izstāžu satura pieejamības uzlabošanai.
6. Kataloga "18. gadsimta stikla lustras Rundāles pils muzeja kolekcijā" (autore K. Budže) sagatavošana izdošanai un publicēšana.
7. Muzeja krājuma mežģīņu kolekcijas kataloga maketa sagatavošana (autore L. Lancmane).
8. Mākslas priekšmetu iegāde Eiropas valstu izsoļu namos ekspozīcijas papildināšanai ar Kurzemes hercoga Pētera mākslas kolekcijai atbilstošiem mākslas darbiem.
9. Rundāles pils dārza laistīšanas sistēmas izbūves 1. kārtas realizēšana.
10. Galvenā sanitārā mezgla Rundāles pilī projektēšana, izveidojot pils apmeklētājiem patīkamu zonu un novēršot nepilnības kanalizācijas sistēmā.
11. Nepieciešamo uzlabojumu veikšana pils tehniskā aprīkojuma sistēmās.
12. Rundāles pils muzeja vizuālās identitātes vadlīniju izstrāde.
13. Izstādes "Zirgi un zirgošanās Kurzemes-Zemgales hercogu galmā" veidošana.
14. Pils dienvidu puses ārdurvju un virsgaismas loga restaurācija.
15. Baltās zāles ieloces bojājumu vietu atsāļošana, nostiprināšana un krāsošana.